

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

A nemzetiségi kérdés.

Sok nagy kérdés vár megoldásra Magyarországon. E kérdések között körülbelül a legkényesebbnek a nemzetiségi kérdést tekinthetjük. A helyzet az, hogy az évszázados viszontagságok által anyagi és erkölcsi erejében meggyengült nemzet minden túlsúlya mellett kénytelen bizonyos mértékig szőrméntén bánni azokkal, akiket a saját házában joggal tekinthet idegeneknek. A rossz gazdasági politika megnövelte a nemzetiségek anyagi erejét, a rossz közigazgatás megakasztotta a nemzetiségek asszimilálódását úgy, hogy ma, aki nyelvében és érzésében nem magyar, valósággal ellenségnek tekinti azt, aki izig, vérig magyarnak érzi és vallja magát.

Ennek köszönhetjük azt, hogy Magyarország, amely ezer esztendő óta minden belső villongások dacára is úgy jelent meg, különösen a külföld előtt, mint teljesen *egységes* nemzetnek lakóföldje, ma már a külföldiek szemében is valóságos mozaiknak tűnik föl, különböző elemekből összerakott laza államszervezetnek, amely egykettőre megéri arra, hogy részekre omoljék, hogy elveszítse *nemzeti karakterét* s legyen belőle olyan ország, amelyet csak a katonai szuronyok tudnak összeforrasztani.

Vajjon szabad volt-e mindennek bekövetkeznie? S ha már ez az állapot legalább látszat szerint bekövetkezett, vannak-e rá módok s eszközök, amivel a helyzeten javítani lehet?

Határozott választ adnunk ezekre a kérdésekre végtelenül nehéz. Annyi bizonyos, hogy a debreceni pokolgép felrobbanását követő tragédia sok ember előtt igazolni fogja annak az állításunknak a helyességét, hogy nemzeti politika Magyarországon az *engedékenységi politikája* nem lehet. Olyan országban, ahol a nemzeti egységet, a magyar faj szupremáciáját még sokkal nehezebb viszonyok között is meg lehetett óvni, az egyedüli helyes nemzet politika csak az lehet, ha az utolsó lehetéig kitartunk a „*Nem alkuszunk*” álláspont mellett. Nagyon természetes, hogy ez a dolog nem zárja ki, miszerint *valamennyi*, e hazában élő *nemzetiség megkapja* mindazokat az anyagi és erkölcsi *javakat*, amelyekre az ország *minden polgára* számot tarthat, ha az ország hú, magyar érzésű, bár idegen ajkú fiának vallja magát.

Ugy van! . . . Szerény nézetünk szerint a nemzetiségi politika Magyar-

országon még a legvésebb időkben sem lehet az engedékenységi, a megalakítás politikája. Keressünk egyetlen országot, mely a nacionalizmus találatán él és virágzik, vajjon találunk-e olyant, ahol egyáltalán megengedik azt is, hogy valamely nemzetiség jogilag és politikailag elismert tényező tudjon lenni. Utalunk *Németország* példájára. Vajjon ez a hatalmas birodalom nem sokkal heterogénebb elemekből van-e összekovácsolva s ennek dacára, milyen tündöklően jelenik meg a Németbirodalom egysége mindenki előtt a világon. Ott van Oroszország, amelynek a területén megbízható statisztikai adatok szerint 167-féle nemzetiség él s ennek dacára el tudunk-e egységesebb államot képzelni, mint a nagy Oroszbirodalom.

Ezekben az államokban azonban a nemzetiségi kérdést másképp kezelték, mint nálunk. Gondoljunk csak vissza a poseni telepítésekre. Állítsuk a szemünk elé a nekünk annyira rokonszenves Finnország mai helyzetét. Bizony itt sehol sem látjuk az úgy nevezett keztyűs kezét, hanem igen is az *uralkodó fajnak* vasóklét, amely *feltétlenül* őrzi a saját fölényét s azt csorbítani semmi körülmények között nem engedi, emellett azonban minden eszközt és módot megad ahhoz, hogy bármelyik nemzetiség, de csak mint a hazának hú és kötelességtudó fia, anyagilag és erkölcsileg is boldogulni tudjon.

A most élő és iskoláit kijárt nemzedék történelmi tankönyveiből azt tanulja, hogy a magyar fajnak, a magyar földnek csodás átalakító ereje van. Ez igaz is. Ott van rá világos példa a délvidéki és szepességi falvak egész serege. Vajjon ezekkel a bevándoroltakkal, akik kultúra dolgában magával a magyar fajjal egy vonalon állanak, van-e valami bajunk? A délvidéki svábok és szepességi cipszerek őszinte igaz magyaroknak vallják magukat. Bizony ezek a honfitársaink, ha németül beszélnek is, izig-vérig magyarok. De annak meg is volt az oka, miért lettek magyarok.

Amikor az asszimilálódás folyamatán estek keresztül, akkor a nemzetiségi politikának uralkodó jelszava az volt, hogy ebben az országban másnak, mint magyarnak senkinek sem szabad lennie. A felhozott példák eléggé mutatják, hogy ez a politika helyes volt, bizonyosan helyes lesz a jövőben is.

K. N.

A szőlőmolyról és annak irtásáról.

I.

Szomorú tények bizonyítják, hogy a szőlőmoly — a szőlőnek ez a legveszedelmesebb ellensége — Ujvidéken, általában a Bácskában és Szerémségben is fellépett s évről-évre jobban pusztít. Szőlősgazdáinkra nézve ez a veszedelem annál nagyobb, mivel a szőlőmoly élete kevésbé ismeretes és mivel pusztításai ellen nem tudtak eddigéig biztos sikerrel védekezni. Minthogy félő, hogy ahol már eddigéig mutatkozott, ott az eddiginél még hatalmasabb pusztítást fog végbevinni, ahol pedig még nem lépett föl, ott bizonyára szintén felüti fejét, szőlősgazdáink okulására és hogy tudjanak védekezni, a Kecskeméti megjelenő Szőlészeti és Borászati Lap 1914. évi naptára nyomán következőkben ismertetjük a szőlőmolyra vonatkozó szükséges tudnivalókat, egyúttal pedig a pusztításai ellen eddigéig leghatásosabbnak ismert védekezést.

A m. évi fürtrohadást nemcsak a nagy esőzés és a fajta hajlandósága hanem — több mint felerészben — a *moly* második kukacának a boggyókban okozott kártétele is okozta. A boggyóban élő hernyó július végétől szüretig naponként megfurhat 4—5 boggyót, melyek — kivált nedves időjárásban nemcsak maguk rothadnak meg, hanem a szomszédos boggyókat is megromtják. Sőt esős időben fél, nem ritkán egész fürtök is áldozatul esnek.

A molynek nagy a károkozása, azt ismerni és irtani kell, különben egész telepünk termése elpusztulhat. Magyarországon a pilléje tavaszkor, április 20—25. között kezd kibujni a tőke alól és a karó repedéseiből, mely helyeken a báb fehéré és lapos gubójában egész télen át megvonta magát.

A tavaszi pille kétféle. Egyik a nyerges, másik a kereszt. Az első hátán három pár barna vonal, a másikén a kereszt alakú sötét alak látszik. A pillék általános színe aranysárga, fehérrebe, vagy szürkésbe játszva. Az ilonca lepkeje nagyobb és fényes, a molyé mindig tompa, fénytelen és kisebb testű. Kifeszített szárnyakkal 12—14 milliméteres lehet. Egy év alatt a nyergesnek két, a keresztnek három ivadéka van. Tehát nagyon szaporodik.

Nálunk a nyerges moly van elterjedve. Élete a következő: tavasszal, ha enyhe az időjárás, az első pilléket már

április 20. körül láthatjuk a venyigekévék körül szállodogalni. Mig a tőkén nem pattannak föl a rügyek és a piciny fűrtöcske nem látszik, addig a kévékben kerítések és alacsony ereszek zugaiban tanyáz s este és reggel pázik. A rügyetlen tőkéken alig találunk pihenő lepkét. Addig rendszerint nem tojik, míg április végén, vagy május elején a fűrtöcske ki nem ütődik. A gubóból való előbuvástól számítva az első pete lerakásáig gyakran 4—8 nap is eltelik. E várakozó 4—8 nap alatt a legkifibetőbb a pille irtása, mert *pelézés előtt az egész évi ivadékok elpusztítottuk a megölt pillében.*

A tavaszi pille főrajzása 10—12—16 napig tart. Ez alatt lerakja a fűrtökre a petét, melyek 10—12 nap alatt — május közepe táján — 2—3 milliméteres hernyók lesznek; ezek a fűrt bimbójába befurakodnak, azokból táplálkoznak. A kukac rendszeren 4—5 hétig él és nő s megeszi a fűrt virágjának nagyrészét. Egy hernyó megehet fél, sőt egész fűrtöt is. Öt-hat elpusztíthatja a töke egész termését. Junius 15—20. körül a fűrtben begubózik, 10—12 nap múlva előröpül a második ivadéku pille — junius végén, július elején! — ez 10—12 napi rajzás után lerakja tojásait a fűrt apró bogyóira. Egy pille egy fűrtre csak egy petét tojik, de jön 8—10 más pille is, azok is raknak egyet-egyet s így olykor és július 10—20. között egy fűrtön 8—10—15 hernyó is hemzseg egy fűrt bogyóinak belsejében, mert ide furakodik a 2—3 milliméteres hernyó.

A második rendbeli hernyó aug. 15—30. között 10—12 milliméterre megnő s augusztus 15-től a szüret idejéig, fokozatosan ott hagyja a megrágott bogyót — melyen a fűrés helyét jól megláthatjuk — s lemegy a töke nyakára, vagy a tőkefej kérge repedései közé, sokszor a karó alsó nyílásaiba — oly helyekre, hol el nem ázhatik — s begubózva, április vége felé ismét előröpül a pilla.

A tavaszi pille 150—180 petét rakhat, tehát irtózatosszapor. Egy tavaszi pille tehát 150—180 fűrtöt elpusztíthat. A nyári pillénél szintén megvan a 150—180 pete. De ebből rendszerint nem tojik le többet 60—100-nál, mert a többi tojás rendszeren éretlen.

Ha nem védekezünk, a moly elviheti a termés felét, sőt kétharmadát is. Mert nagyon sok függ az időjárástól és a moly életére kedvező körülményektől is. A pille *nem táplálkozik, csak iszik.* A nyári pille, ha nagy szárazságban nem kap inni valót, nemzedéke a bogyókban kevés kárt tesz. De a tavaszi lepke mindig kap inni valót, eső- és harmatlébből, tehát tavasszal van a bimbókban és a virágzatban a legnagyobb kár.

Aki nem védekezik, bünt követ el és ne neveljen szőlőt. Hogyan védekezünk? A leirtakból mindenki megértheti, hogy *csak a tavaszi molyirtás* nyújthat teljes, vagy számottevő eredményt. *És pedig a tavaszi pilleirtás.* Ha tavasszal elpusztítjuk a pillét, annak sem tavaszi sem nyári kukaca nem lesz, vagy ha lesz is, csekély kárt okoz, mely nem számít, annyira megritkítottuk a moly-pillét és ezáltal a hernyókat.

A nyári takarás nem vált be, mert az alant termőknél — s ez van nálunk legtöbb — a nedves föld oldalán elrothadnak a fűrtök. A hernyó kézzel szedése drága és nem kifizetős. A tanaton nemcsak drága, de le is perzselte sok helyen a fűrtöket. Sok vele és egyéb ily irtó szerekkel — minő a Kochillin, Tabikotin stb. — a babramunka, bár némi eredménye van. Mindezeknek a legnagyobb hátránya, hogy a hernyót akkor ölik, mikor a bimbókban és virágban a hernyó már nagy pusztítást okozott, tehát már megrontotta a fűrtök nagy részét.

Csak a tavaszi pille pusztításával érhetünk el teljes, vagy kielégítő eredményt! Az enyves legyező és estéli lámpa kiirtja a pillék felét, talán kétharmadát is, de a megmaradtak még annyi petét rakhainak, hogy a szőlőben az irtás meg sem kottyan.

Mit csináljunk tehát? Azt, hogy a tavaszi pillét, mielőtt petéjét lerakta volna a bimbókra, irtsuk ki valamely módon, vagy legalább is 85—95 százalékre erejéig. Ekkor nem lesz kár, vagy csak elenyészőleg csekély. Van is rá rendszerünk, mely szép eredménnyel jár.

Ösztöndíj

kereskedelmi akadémiát, vagy felsőkereskedelmi iskolát kiváló eredménnyel végzett egyéneknek.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által 1892. évben alapított 30000 koronás külföldi tanulmányutra szánt ösztöndíj kamat jövedelme, vagyis összesen 1350 korona az alapítólevél értelmében ebben az évben kereskedelmi akadémiát, vagy felsőkereskedelmi iskolát kiváló eredménnyel végzett egyén részére adatik ki.

Ez ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdet a miniszter, melynek feltételeit a következőkben állapítja meg:

Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely hazai kereskedelmi akadémiát, vagy felsőkereskedelmi iskolát jeles eredménnyel végeztek, mely körülmény érettségi bizonyítvánnyal igazolandó.

A folyamodványban megjelölendő azon, a kiviteli kereskedelem körébe tartozó speciális ismeret, melynek elsajátítása végett az illető a tanulmányutát megtenni szándékozik.

Felemlítendőek folyamodónak eddigi gyakorlati működése, továbbá nyelvismeretei és a tervezett tanulmányut programja és időtartama.

Végül megemlítendő, hogy folyamadó miként véli szerzett ismeretét és tapasztalatait itthon értékesíteni.

Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettsége mellett az elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhat és ezt igazolni képes, valamint kellő nyelvismeretekkel is bír, az ösztöndíj odaitélésénél előnyben fog részesíttetni.

A pályanyertes tanulmányutjáról a kereskedelemügyi miniszternek jelentést tenni tartozik.

A fentiek figyelembevételével szerkesztett folyamodványok a kereskedelemügyi miniszterhez címezve, a szegedi kereskedelmi és iparkamrához folyó évi március 31-ig nyújtandók be.

H I R E K.

A miniszter elismerése, A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fizély Julia polg. leányiskolai tanítónőnek a nevelés-oktatás terén szerzett érdemeiért elismerését fejezte ki. Fizély Julia, aki évek hosszú során át működik Ujvidéken, ezen idő alatt ugy tanítványai és kartársai, mint a szülők tiszteletét és szeretetét vívta ki. A miniszter elismerése arra igazán érdemes pedagógát ért s ahhoz öszintén gratulálnak.

A Károly román király nevét viselő 6. sz. gyalogezred ujvidéki tisztikara igen kellemes meglepetésben készült részesíteni Ujvidék város közönségét. Arról van szó ugyanis, hogy a Budapesten állomásozó háziezredünk kitűnő hírnek örvendő zenekara e hó folyamán Ujvidékre érkezik s itt több alkalommal hangversenyt rendez. Az első hangversenye e zenekarnak f. márc. 17-én lesz a Kovács-szálló vigadótermében.

Az ujvidéki Lloyd által mult szombaton, február 28-án rendezett házi estély minden iziben kitűnően sikerült s a nagy számban megjelentek ismételtel teljes elismerésüknek adtak kifejezést a siker biztosítása körül buzgólkodott rendezőség iránt. Volt kabaré, humoros előadás, ének- és zenei számok, tombola és végül tánc. A mulatság csak valamikor reggel felé ért véget.

Kinevezés. Matkovits Béla főispán Dr. Freud Ede ügyvédet tb. főügyésszé nevezte ki.

Halálozás. Özv. Dr. Schosberger Györgyné szül. Oroszi Anna febr. 28-án rövid betegség után, életének 64. évében meghalt. Temetése e hó 2-án d. e. 10 órakor a gyászoló család nagyszámu ismerősei élénk részvétele mellett ment végbe. Az elhunyt urnőben Dr. Schosberger Sándor kórházi igazgató főorvos, özv. Dr. Nemes Sándorné és Hofmann Miksáné édes anyjukat siratják.

Felhívás! A kerületi munkásbiztosító pénztár Igazgatósága a pénztárral szemben fennálló követelések soronkívül kiegyenlítését határozván el, felhívja mindazokat, kiknek a pénztárral szemben követelésük van, hogy követeléseiket hiteles számla kivonattal felszerelve 15 napon belül kiegyenlítés végett multhatatlanul terjesszék be.

Az ujvidéki szerb színtársulat jelenleg Zomborban játszik, még pedig nap-nap után felt ház előtt, annyira, hogy előadásokra alig lehet jegyet kapni. Annak bizonyossága ez, hogy a szerbek kulturát látnak a színházban a szórakozáson felül és egyek, összetartanak, mikor szerb ügyről van szó.

Vár. közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk e hó 4-én rendkívüli közgyűlést tartott.

Megnyílt hajózás. A Duna Gőzhajózási Társaság f. március 2-án megkezdte a Pancsova, Belgrád és Zimony közt közlekedő helyihajók járatát. A Duna immár felszabadulván jégtakarójától, e hó 6-ikán a teherárak felvétele is megkezdődik az összes vonalokon.

Házasság. Dr. Nikolits Sándor ügyvéd e hó 1-én esküdt meg Vulkó Sándor ny. vár. mérnök kedves, szeretetreméltó leányával: Danicával.

Az ujvidéki Testgyakorlók Köre ez uton mond köszönetet mindazoknak kik február 24-én rendezett estélyen felülfizettek és tombola tárgyakat ajándékoztak.

A Korzo Mozi f. hó 4. és 5-i műsora: 1. Nyitány. 2. A Windermere tó körül, természeti. 3. Rozmár-vadászat a Ferencz Jozsef-földön, tudományos. 4. A csinos kis nő, angol humoreszk. 5. A mult kisért, amerikai dráma. 6. Csalfa szerelmesek, bohózat. A zenész szerelme, dráma 2 részben.

Változás a hadsereg tartalékos tisztjeinek fegyvergyakorlatában. A hadi vezetőség az eddigi rendszertől eltérően újítást létesített a tartalékos tiszteknek háboru esetén való alkalmaztatásában. Míg ugyanis az eddigi előírás szerint háboru esetén a tartalékos tisztet kizárólag az arcvonalban tartoztak csapatszolgálatot teljesíteni, addig az új rend alapján a jövőben azokat, akik utolsó fegyvergyakorlatuk előtt állanak, háboru esetén különböző helyi alkalmaztatásban képességeiknek és előképzettségüknek, valamint foglalkozásuknak figyelembevételével fogják az egyes csapattestekhez beosztani. Erre az esetleges háboruban való alkalmaztatásukra már béke idején fegyvergyakorlataik alkalmával ki lesznek képezve. Ezzel az intézkedéssel a hadi intézőség azt akarja elérni, hogy az arcvonalba csupa rendszeren képzett csapattiszt kerüljön, másrészt meg a tartalékosok oly helyi szolgálatba jussanak háboru esetén, amelynek foglalkozásuknál fogva leginkább meg tudnak felelni.

Felsőrségtő ügyvéd felmentése. Dr. Pataj Sándor zombori ügyvéd Dr. Nagy György volt republikánus ügyvéd, Magyar Köztársaság c. lapjában „Névmagyarosítás” címén cikket írt, melyet a szegedi kir. ügyészség az alkotmányos államforma elleni izgatás vétsége címén inkrimált; az ügyészség szerint a cikk a királyság intézményét támadta. A szegedi kir. törvényszék mint szakbíróság a m. héten tárgyalta e sajtópert és Pataj Sándort az ellene emelt vád alól felmentette.

Egyházmegyei hir. Vojnich-Tunich Antal dusnoki káplán és Beretich Márián szondi káplán kölcsönösen áthelyeztettek.

Kitüntetett tanító. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovács Ferenc őbecsei r. kat. tanítónak, érdemei elismerésül 600 k. évi külön személyi pótlékot utalványozott, amely összeg fizetés jellegű levén, a nyugdíjba is be fog számíttatni.

Letartóztatott ügynök. A zentai rendőrség letartóztatta Brichta Nándor ügynököt, akit a budapesti törvényszék zsarolás miatt körözött. Brichta Nándort a szabadkai ügyészséghez szállították be, ahonnan továbbították Budapestre.

Tűzoltók jubileuma. A palánkai önk. tűzoltóegylet fenállása 40-ik évfordulója alkalmából f. március hó 29-én nagyszabású jubiléumi ünnepséget rendez.

Halál a pincében. Zvekanovics Pál 60 éves bajai lakos vasárnap délelőtt a pincéből bori akart felhozni. Ittas állapotban lévén, a lépcsőkről oly szerencsétlenül esett le, hogy homlokát egy éles fa sarkába ütötte és agyrázkódás következtében szörnyet halt.

Uj polgári isk. Kulán. Kula község képviselőtestülete mintegy 25000 K. költséggel modern polgári fiú- és leányiskola építését határozta el s a részletes tervek és költségvetés elkészítésével Vadász Pál szabadkai mérnököt bízta meg.

Táblai tanácsjegyző. Az igazságügyminiszter Dr. Papp Béla zombori tszéki jegyzők tanácsjegyzői minőségben a szegedi kir. ítéletáblához rendelte be.

Autonomia cím alatt Dr. Klein Adolf szerkesztésében havonként kétszer megjelenő izraelita felekezeti folyóirat indult meg Szabadkán, mely az autonomiáért folytatandó küzdelmet s a vallásosság ápolását tűzte ki céljául.

Sikeres tervpályázat. Szabadka városi tervpályázatot hirdetett az új polgári fiúiskola épületére. A pályázat határideje a napokban járt le, amikor 56 pályázatterv érkezett be. A pályázat megírására kiküldött zsűri 3 napon át vizsgálta felül a pályaterveket s ezek közül csak tízet találva figyelembe vehetőnek, az első díjat (1200 K.) Komor és Jakab bpesti, a II-at (400 K.) Palinai és Hereeg (bpesti) a III-at (300 K.) Nagy Sándor szabadkai építészeknek ítélte oda.

Hitoktatók segélyezése. Sajtászentiván község képviselő testülete a réti pénzfeleslegéből 1913—14-re a g. kel. hitoktatóknak 800, az ág. ev. hitoktatóknak 600, a r. kat. hitoktatóknak 100 és az izr. vallású hitoktatóknak 50 kor. tiszteletdíjat szavazott meg, mely határozat jóváhagyást nyert.

Szabadka az ország 4-ik városa. Nagy lehangoltság van most Szabadkán, mely nagyon büszke volt s méltán arra, hogy Szabadka népessége az ország 3-ik városa, csak a főváros és Szeged előzi meg, ez a legutóbbi népszámláláskor is meg lett állapítva; a statisztikai hivatal februári füzetében azonban megállapítja, hogy míg Szabadkának 98590 lakosa volt 1913. december 31-én, addig Debrecennek ugyanakkor 98814 lakosa volt s így Debrecen népessége 224-el haladja meg Szabadkát s így Debrecen ez idő szerint az ország 3-ik városa, míg Szabadka az ország 4-ik városa lett.

Uj lap Zomborban. Bácskai Sport címén Dr. Müller János főszerkesztősége és Schmidt L. József felelős szerkesztősége alatt „minden sporttal foglalkozó szaklap” indult meg Zomborban.

B. Bodrog vármegye állategészségügye febr. 25-én. Veszettség: Ujvidék; takonykór és bőrféreg: Monostorszeg, Sztapár, Ujverbász, Zombor; lépfene: Őrszállás; rühkór: Péterréve, Mohol; sertéspestis: Szond, Sztapár, Mélykut, Bácsborsód, Gara, Szilberek, Kuczora, Óbecse, Szenttamás, Káty, Bácskossuthfalva, Csantavér, Kishegyes, Pacsér, Topolya, Ókér. Mohol, Baja, Ujvidék, Zenta 1—1, Bácske-tehegy, Szeghegy, Baja 2—2, Ujverbász 3, Szabadka 4, Pincéd 6 udv.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« március 1-i száma szenzációs érdekességű képeket közöl a debreceni bombamerényletről. Ritka szép képek mutatják be a tárai ski-versenyt, érdekes cikkek és képek szólnak a Nemzeti Színház 1899-iki német előadásairól, régi magyar malmokról, Jerichó falairól, a tavaszi divatról, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Ábrányi Emil és Farkas Imre verse, Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regényei, Krúdy Gyula novellája, stb. Egyéb közlemények: a főrendiház új tagjai, egyéb aktuális arcképek, cikk Kossuthnak a lengyel forradalomhoz való viszonyáról s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-króniká”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt meg-

rendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Nagy Endre az ifjúságnak. Kötöny írónk, Nagy Endre, mióta hazajött, ismét elkezdte pompás kis vidám gyermektörténeteinek írását a Jó Pajtás-ba. A március 1-i számba már írt egy szép kis történetet a miniszterről és a hajdúról. Sebők Zsigmond és Benedek Elek kedves gyermeklapjának e számába verset írtak Benedek Elek és Endrődi Béla, regényeiket folytatják Sebők Zsigmond és Benedek Elek, érdekes történetet írt Schöpflin Aladár. Megható egy vak kis fiú verse a tavaszról, rendkívül bájos egy francia mese Sebők Zsigmondné fordításában. A Kis Krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek égisztik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtás előfizetési ára negyedévre 2 k. 50 fill. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Franklin társulat Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Közgazdaság.

Téli és nyári trágyázás.

Az istálló trágyát nem szabad tulságosan beéretlni, mert akkor nitrogén tartalmának legnagyobb része ammoniak alakjában elgőzölg, pedig az az istálló trágyának legértékesebb növényi tápanyaga. Arra kellene táhát törekedni, hogy az istálló trágya pár havi érés után, az év minden szakában kihordassék. Ez azonban bájos dolog, mert a tavaszkor kihordott istálló trágya száraz, szeles időben csakhamar tőzeggé szárad, értékét veszti, őszkor pedig a nagy munkatorlódás miatt nem értünk rá a trágya hordásra.

Marad tehát a téli és nyári időszak. Télen, kivitavasodásig és csalamádé alá kell a fagyos őszi szántásra a szalmás trágyát kihordani és jól széttergetni, hogy mindenhol egyenletesen takarja a földet. A téli esőzés és hólé e trágyarétegből annak hatékony alkotórészeit a talajba mossa, a visszamaradt szalmát elrothasztja és a földszinére sulykolja, úgy, hogy alatta a talaj vetésig nyirkosan marad és sekély szántással is tisztán letakarható.

Nyáron a kora tavaszi kapások, u. m. répa, burgonya és esetleg zabos bíkköny alá a gabona behordás után hordjuk ki az ekkor már jól félérett istállótrágyát és pedig ha a föld elég nyirkos, úgy közvetlenül a tarló földre, hol minél előbb leszántandó; ha pedig a föld nagyon száraz és így rendszeren meg nem szántható, akkor az erősen megtárcsázott vagy ekével sekélyen lebuktatott tarlóhántásra, vagy a talaj átázása megkönnyíttessék és így a trágya közepes mélyen minél előbb leszántandó legyen. A nyáron leszántott trágyás föld őszi felgazlik, a mely őszi szántás a kikelt gatz elpusztítja s a már félig elkorhadt istálló trágyát a szántás egész mélységében egyenletesen elkeveri, úgy, hogy a tavaszra már teljesen elkorhad, a földet vetés alá csak mélyen fogasolni vagy legfeljebb extirpátorozni kell.

Az így végrehajtott téli és nyári trágyázás esetén a vetőmag nyirkos és egyenletesen tömődött talajba kerül, abban egyenletesen kikel, gyorsan fejlődik és a netalán bekövetkező szárazságot is sokkal jobban kibírja, mintha féli trágyázásba vetették volna a répát, vagy pedig a tavasziakba a tengerit.

Az istálló trágyázás hatásának fokozására répa alá ősszel vagy télen 200—300 kg. szuperfoszfátot ajánlatos kat. holdanként kiszórni, vagy pedig tavasszal a vetéskor 100—120 kg.-al sorba trágyázni. Ez átlagosan 25—30 métermázsával fokozza a cukorrépa, 50—60 mmázsával a takarmány répa és mintegy 100 kg.-al a répa-ra következő tavaszi gabona szemtermését. Tengerinél a szuperfoszfátoszással szintén igen

szép eredményeket értek el, de itt ajánlatosabbnak látszik mégis az istállótrágyázott tengeri után következő gabona elé elszórni 150—250 kg. szuperfoszfátot.

Az így végrehajtott istálló és műtrágyázás után az eddigi termésátlagok tetemes gyarapodását remélhetjük.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik feledhetetlen, szeretett édesanyánk: özv. **Schossberger Györgyné** elhalálása alkalmából részvényilvánításainkkal és a temetésen való részvételük által mély fájdalomunkban osztozni kegyeskedtek, ez uton mond-hálás köszönetet

a gyászoló család.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Házfeladás.

A Lövész-utca 6/a. szám alatt levő ház szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ugyanott a házban.

Itthon és külföldön,
rajzban és
szövegben **a magyar humornak első képviselője a**

KAKAS MÁRTON.

Alapította: **SIPULUSZ.**
Felelős szerk.: **SZÖLLŐSI ZSIGMOND.** Munkatársai a legkitünőbb magyar humoristák és karrikatúra-rajzolók.

A **KAKAS MÁRTON**-nak havonként kétszer megjelenő teljesen ingyen melléklete az első és egyetlen magyar gyermekélelőlap a

KAKAS MARCI.

A **KAKAS MÁRTON** előfizetési ára a **KAKAS MARCI**VAL együtt

egész évre 12 korona,
fél évre 6 korona,
negyedévre 3 korona.

Az előfizetést bármikor lehet kezdeni.

A **KAKAS MÁRTON** kiadóhivatala
Budapest, VIII., ker. József-körút 5. sz.

Pályázat

a lövöldei vendéglőre és cukrászdára.

Alulírott lövész-mesterei hivatal az ujvidéki céllövész-egylet vendéglőjét a hozzátartozó helyiségekkel együtt, valamint a lövöldei cukrászdát f. é. április hó 1. számítandó 3 évre bérbe adja s e bérbeadásra ezennel pályázatot hirdet.

Az ajánlatok, melyek felett a tövész-tanács dönt, f. é. márc. 28-ig Tausch János lövész-mesternél adandók be, ahol a közelebbi bérbeadási feltételek is megtudhatók.

Ujvidék, 1914. március 5.

A lövész-mesterei hivatal.

Vár. Jódosgyógyfürdő.

Egész éven át nyitva.

Fangó iszap kezelések.
Hidegvizgyógyintézet, villamoskezelésekkel
Jód fürdők.

Ujvidéki „Orient“ ásványvíz szétküldési raktára.

85. szám, 1914. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járás-bíróságnak 1913. évi 40391. számú végzése következtében Magyar kender és len ipar r.-t. javára 259 k. 14 f. s jár. erejéig 1913. évi október hó 9 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 11700 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle gépek és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 1939. számú végzése folytán 259 k. 14 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi augusztus 19. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 99 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken, alperes cég gyárában leendő megtartására 1914. évi március hó 12. napjának d. e. 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi február 24-én.
Basch Sándor
kir. bír. végrehajtó.

Fölszámolás alatt

A **Temerini Keresztény Fogyasztási Szövetkezet**

Mérleg-számlája és vagyon kimutatás 1913. évről: Megnevezés. Pénzkészlet 10 kor. 65 fill., kintlevő hitel 37 kor. 11. üzletrészben 200 kor. összesen 247 kor. 65 fill. Adóhátralék 48 kor. 12 fill. Ügyvédi követelés 51 kor. kamatospénz 140 kor. összesen 239 kor. 12 fill.

Üzleti tartozásból befolyt 80 kor. 72 fill. fölmaradt árucikkekbe befolyt 189 kor. 93 fill. II üzletrészbe befolyt 240 kor. Üzleti tartozásból befolyt 32 kor. 86 fill. összesen 543 kor. 51 fill. Ebből kifizetett a Temerini Takarékpénztárnak 200 kor., cégjegyzés és hirdetésért 14 kor., bagatel ügyben 5 kor. 96 fill., takarékpénz kamat 7 kor. 90 fill., a Temerini takarékpénztárnak 250 kor., napi díjak fejében 16 kor. Végrehajtási költségre 11 kor., Répási Istvánnak 28 kor. kölcsönét, összesen 532 k. 56 f. Pénzmaradvány tehát 10 kor. 65 fillér.

Fölszámoló:

Ivanits Mátyás. Répási István. Vén Péter.

HIRDETÉSEK

felvételnek és olcsón számíttatnak

A HATÁRŐR

kiadóhivatalában.

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van.
Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

: Óvakodjunk az utánzatoktól, :

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.